

Actiecomité Behoud Woudweg e.o.

Aandacht voor cultuurhistorische en natuurhistorische elementen

Hoewel het rijk en de provincies steeds meer rekening houden met cultuurhistorische waarden bij de ruimtelijke inrichting van Nederland, ontbreekt in het Inrichtingsplan fase 3 Holierhoek van de reconstructie van Midden-Delfland iedere aandacht voor cultuurhistorische elementen. Daarnaast worden de aanwezige natuurhistorische elementen in dit gebied onherstelbaar beschadigd in het huidige plan. Bij andere reconstructiegebieden in Midden-Delfland werden voornamelijk percelen weiland omgevormd tot recreatiegebied en natuurgebied doordat de wegen vanuit de steden recht de polder inlopen. Goede voorbeelden hiervan zijn de Krabbeplass en omgeving bij Vlaardingen en Moeder Aarde bij Delft. In het geval van de Woudweg en Holyweg liggen de wegen vlak buiten de bebouwing van Schiedam en Vlaardingen dwars op de bebouwing van deze steden. Deze andere ligging van de wegen behoeft ook een andere benadering om niet de kenmerken van deze oude polderwegen te verliezen. Juist hier biedt het gebied kansen voor het integreren van recreatie met het boerenbedrijf. Het uitgangspunt daarbij zou het huidige hier nog vrijwel ongeschonden cultuurhistorisch waardevolle veenweidelandschap moeten zijn en niet de parkachtige constructies die elders zijn toegepast en die daar door de loop van de wegen ook minder schade aanrichten aan het oorspronkelijke karakter van het gebied dan in het geval van de Woudweg en Holyweg.

De Woudweg en de Holyweg bezitten nu nog vele belangrijke historische kenmerken die met de huidige plannen voor het grootste deel dreigen te verdwijnen. Ze lijken te zijn vergeten in het inrichtingsplan van Holierhoek en Woudhoek. Deze wegen verliezen daarmee de grote aantrekkingskracht die er momenteel bestaat bij de recreanten. Nederland kijkt tegenwoordig anders aan tegen de boeren en de gebieden die de boeren beheren. De boer wordt tegenwoordig gezien als hoeder van het prachtige Nederlandse landschap. Hier floreren nog de weidevogels en is in de sloten massaal de zwanebloem aanwezig. Het authentieke karakter zal gaan verdwijnen door de reconstructie. De verouderde reconstructieplannen behoeven daarom aanpassing waarbij vooral aandacht moet zijn voor inpassing in het bestaande landschap van recreatieve voorzieningen, het koesteren en behoud van cultuurhistorische elementen en het waarderen en op waarde schatten van de bestaande natuurwaarden. Het huidige weidelandschap moet als uitgangspunt dienen en door voorzichtig en spaarzaam toevoegen van recreatieve voorzieningen kan de interactie tussen boer en recreant zorgen voor een werkelijke stad-land relatie.

De natuurhistorische elementen zoals de kreekkruggen, de geriefbosjes en de kavelstructuur zijn zaken waar je omzichtig mee moet omgaan. Het afgraven van de kreekkruggen is een onomkeerbare aantasting van de historie, alsof je de kop van een historisch pand met een trapgeveltje sloopt. Onaanvaardbaar en ongewenst geldt in beide gevallen. Eeuwenlang heeft men geploeterd om dit gebied te ontginnen. De huidige kavelstructuur is eigenlijk al lang niet meer economisch gezien het beste maar is wel mede bepalend voor de schoonheid van dit stukje Midden-Delfland. Sommige stukken zijn daarbij zo laag dat er sprake is van een natuurlijke plasdras situatie. De kavelstructuur en de kreekkruggen dienen uit historisch perspectief zoveel mogelijk intact te blijven en de recreatieve voorzieningen dienen afgestemd te worden op het landschap.

De aanwezige cultuurhistorische elementen zouden zoveel mogelijk behouden moeten blijven. Onderhoud en herstel is hierbij onontbeerlijk zodat deze zaken nog lange tijd het landschap kunnen blijven sieren. We hebben het in dit geval uitsluitend over zaken die door de reconstructie eigendom zijn geworden van DLG.

- Er staan in dit gebied nog een aantal weidemolentjes als stille getuigen van een werkzaam leven in het droog houden van percelen die lager liggen dan gemiddeld in deze polder. Deze molentjes staan op land wat inmiddels in het kader van de reconstructie eigendom is van Dienst Landelijk Gebied (DLG) van het ministerie van LNV. Één molentje dat zelfs nog voorzien was van houten wieken is al weer jaren geleden verdwenen, het fundament staat er nog. Daarnaast staat er achter de boerderij van Langelaan langs de Holyweg nog één en staat er nog één aan het begin van de Woudweg. Deze laatste is vanaf de Breeweg goed zichtbaar in het landschap. De molentjes worden niet genoemd in het inrichtingsplan en worden al sinds de overdracht van de grond naar DLG niet meer onderhouden.
- Op het Schiedamse deel van de Woudweg ligt nog een strontgoot in de berm. Ook deze strontgoot die het verleden van voor de landbouwmechanisatie zo mooi weergeeft, verdient ook opname in het plan. Alle boeren vaarden vroeger de hele winter met de schuit de mest naar mestvaalten in het land om in het voorjaar te kunnen verspreiden over het gras.
- Alle houten hekken lijken het veld te moeten ruimen, soms in slechte staat maar bijna zonder uitzondering karakteristiek en met een verhaal. Bij het vervangen door nieuwe hekken wordt gekozen voor de standaard gegalvaniseerde hekken waar juist DLG de financiële mogelijkheden heeft om indien nodig de slechte hekken te vervangen door mooie zwart geteerde (met teervervangers uiteraard) houten exemplaren.
- Langs de Woudweg zijn daarnaast nog vele kenmerkende oude schuurtjes en melkstalletjes in het land te vinden. Sommigen voorzien van asbestplaten, die moeten dus zo snel mogelijk worden gesaneerd. Er staan echter ook een aantal schuren met mooie oude pannendaken in het land. De mooiste schuur waarin ook al jaren een uil huist, is gered van de dreigende sloop. Er staan echter nog meer schuren die het waard zijn om te behouden, schuren die door de reconstructie eigendom zijn geworden van DLG.
- Ook oude bruggetjes die toegang verschaffen naar de verschillende percelen verdienen aandacht. Zelfs van deze ogenschijnlijk zo gewone zaken zijn verschillende unieke, mooie exemplaren te vinden langs de Woudweg.

In het rijksbeleid heeft de kwalitatieve rol van de cultuurhistorie bij ruimtelijke ontwikkelingen inmiddels veel weerklank gekregen. In de plannen voor dit gebied zijn deze elementen, die juist zo kenmerkend zijn voor een rijk verleden niet benoemd terwijl ze juist een prominente plaats in dit plan horen te hebben zodat ook toekomstige generaties het verleden nog zelf kunnen beleven. Via de agrarische natuurvereniging Vockestaert kan er op dit moment door boeren en particulieren in dit gebied subsidie worden aangevraagd voor investeringen in landschap en cultuurhistorie. Via het Groenfonds, via het DOP-NOAP fonds en via subsidie van Landschapsbeheer Zuid-Holland hoopt men op deze manier cultuurhistorische elementen en landschapselementen op terrein van boeren en burgers te behouden voor de toekomst. Het is daarom opmerkelijk dat in het inrichtingsplan voor Holierhoek en Woudhoek met geen woord gerept wordt over het behoud van cultuurhistorische elementen terwijl daarnaast belangrijke natuurhistorische elementen zelfs dreigen te verdwijnen door de plannen. Via de Belvédère subsidieregeling is ook behoud van cultuurhistorische elementen mogelijk en op Belvédère kaarten staat de Woudweg als waardevolle lintbebouwing aangegeven.

Waarom rietmoeras aanleggen terwijl een paar honderd meter verderop vereniging Natuurmonumenten zijn uiterste best doet om de oude hooilanden in natuurgebied de Vlietlanden rietvrij te krijgen en te houden. Het in dit gebied creëren van “Vinex-natuur” zorgt voor onherstelbare schade in dit van onschatbare historische waarde zijnde typisch Nederlands weidelandschap. Met het creëren van “Vinex-recreatie” jaag je de recreanten weg die de natuurhistorie, de cultuurhistorie en de boerennatuur komen opsnuiven, die zich daarom hier zo thuis voelen. Mensen die zich bij het gebied rond de Krabbeplas of Moeder Aarde door het parkachtige karakter juist niet thuis voelen. Ook voor deze recreanten moet plek blijven in Midden-Delfland. De Woudweg en de Holyweg lijken geschapen voor dit doel. Aanpassing van de huidige plannen is daarom zeer gewenst.

Augustus 2005